

Ю.Ю. Журавльов, канд. екон. наук,
Полтавський університет економіки і торгівлі

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Малий бізнес в Україні як один із найважливіших секторів економіки, з одного боку, сьогодні здатний забезпечувати високий рівень зайнятості населення, зменшувати негативний вплив економічної кризи та соціального напруження на працездатне населення, а з другого – вирішити проблему поліпшення інфраструктури сервісу та побутового обслуговування, забезпечення виробництва харчових та промислових товарів як підвищеного попиту, так і тих, які через незначні обсяги реалізації є малоприбутковими. Проте однією з найважливіших проблем малого бізнесу є відсутність фінансових ресурсів, а банківське кредитування є одним із джерел цих ресурсів. Кредитування підприємств малого бізнесу пов'язане з високим ризиком, тому кредитна політика має відповідати таким основним принципам:

- 1) адекватність кредитної політики банку кредитному попиту. Банку необхідно виділити типи або групи малих підприємств, які мають попит на кредити, визначити його фактичні параметри: загальний обсяг, розміри кредитів, строки кредитування, стабільність попиту, прийнятний рівень відсоткових ставок;
- 2) зорієнтованість на клієнта й активний маркетинг. Банк має визначити маркетингову політику щодо обраних типів малих підприємств. Ця політика може включати проведення прямих рекламних акцій, інформаційно-реklamних заходів із використанням можливостей об'єднань підприємців, місцевої влади, індивідуальну роботу з потенційними клієнтами. Залучення клієнтів є найбільш важливим етапом, оскільки дозволяє поспілкуватися з клієнтом до початку співпраці з банком і мати про нього певну інформацію. Даний етап відрізняється від рекламних акцій в першу чергу тим, що кредитний експерт сам є носієм необхідної консультативної інформації щодо надання кредитів та існуючих програм кредитування суб'єктів малого бізнесу. При особистому залученні клієнтів кредитний експерт може перейти безпосередньо до заповнення заяви на кредит та збору необхідних документів безпосередньо у самого клієнта;
- 3) відповідність кредитної політики кредитним можливостям банку означає, що банк має надавати такі кредити, які можна ефективно контролювати, обслуговувати і забезпечити їх повернення;
- 4) гнучкість. Реалізуючи цей принцип, банк повинен переглядати кредитну політику, виходячи з умов функціонування малого бізнесу, оскільки на нього впливають різноманітні зовнішні фактори: економічні, політичні, соціальні та ін. Постійний контроль за станом ринку дасть змогу

банківським експертам своєчасно надавати рекомендації щодо внесення необхідних коректив у кредитну політику;

- 5) технологічність. При кредитуванні суб'єктів малого бізнесу принцип технологічності особливо важливий з двох причин: по-перше, підвищений ризик кредитування малого підприємництва зобов'язує організувати всі кредитні процедури максимально надійно і чітко, а, по-друге, відносні витрати банку при кредитуванні будуть вищими, ніж при кредитуванні великих позичальників, і тому особливу увагу слід звертати на зниження витрат банку. Досягти цього можна за рахунок розподілу кредитного процесу на визначені етапи, стандартизацію процедур, технологій, звітних форм кредитування тощо.

Розробка та застосування надійної кредитної політики для суб'єктів малого бізнесу дозволить банкам підвищити ефективність та розширити обсяги своєї діяльності на даному сегменті ринку.

Журавльов, Ю.Ю. Основні принципи кредитної політики для підприємств малого бізнесу [Текст] / Ю. Ю. Журавльов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (28-29 жовтня 2010 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2010. - Т. 2. - С. 83-84.